

Návrh na jmenování člena představenstva soudem

Neodpovídá-li počet členů představenstva akciové společnosti v důsledku zániku funkce některého (některých) z nich počtu určenému zákonem (§ 194 odst. 3 obch. zák.) či stanovami a představenstvo není z tohoto důvodu schopno plnit své funkce, může být návrhem oprávněné osoby zahájeno řízení o jmenování chybějících členů představenstva soudem. Je-li však již takové řízení zahájeno, nelze ohledně téže společnosti (a téhož skutkového stavu) vést jiné řízení o jmenování chybějících členů představenstva soudem. Další návrh, podaný osobou odlišnou od původního navrhovatele poté, kdy řízení podle ustanovení § 194 odst. 2 obch. zák. již bylo zahájeno a nebylo dosud pravomocně skončeno, je tudíž nutno považovat za přistoupení do řízení zahájeného prvním návrhem.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 1202/2009, ze dne 2.9.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatelky S. p. p., a. s., zastoupené JUDr. D. S., Ph.D., advokátem, za účasti 1) S. B. a. s., zastoupené JUDr. P. Š., advokátem, a 2) M. K., zastoupeného Mgr. J. L., advokátkou, o jmenování člena představenstva společnosti S. B. a. s., vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 75 Cm 141/2007, o dovolání navrhovatele proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. prosince 2008, č. j. 7 Cmo 207/2008-110, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. prosince 2008, č. j. 7 Cmo 207/2008-110, a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. května 2007, č. j. 75 Cm 141/2007-29, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Dále se zrušují usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. ledna 2008, č. j. 7 Cmo 268/2007-104, a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. května 2007, č. j. 75 Cm 135/2007-55.

Z odůvodnění:

V záhlaví označeným rozhodnutím potvrdil Vrchní soud v Praze k odvolání navrhovatelky usnesení ze dne 30. května 2007, č. j. 75 Cm 141/2007-29, jímž Městský soud v Praze zamítl návrh na jmenování M. K. do funkce člena představenstva společnosti S. B. a. s. (dále jen „společnost“).

Vyšel přitom z toho, že:

- 1) usnesením Městského soudu v Praze ze dne 2. dubna 2007, č. j. F 36535/2007/B 5638-686 (dále jen „usnesení rejstříkového soudu“), byl zamítnut návrh na zápis G. F. R. jako člena představenstva společnosti do obchodního rejstříku;
- 2) usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 28. ledna 2008, č. j. 7 Cmo 240/2007-1223, byla odvolání společnosti i G. F. R. proti usnesení rejstříkového soudu odmítnuta;
- 3) usnesení rejstříkového soudu nabylo právní moci a tudíž je podle ustanovení § 30 odst. 2 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) nutno považovat volbu G. F. R. do funkce člena představenstva společnosti za neplatnou;
- 4) pravomocným usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 28. ledna 2008, sp. zn. 7 Cmo 268/2007, byl členem představenstva společnosti do doby, než bude člen představenstva zvolen valnou hromadou, jmenován ing. Z. H., jenž byl rovněž zapsán jako člen představenstva společnosti do obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 5638 (jako den vzniku jeho funkce je zapsán 12. únor 2008);

Na základě shora uvedeného odvolací soud uzavřel, že představenstvo společnosti má čtyři členy, což je počet určený stanovami, a nejsou tudíž splněny zákonné předpoklady pro jmenování člena představenstva soudem podle ustanovení § 194 odst. 2 obch. zák.

Proti usnesení odvolacího soudu podala navrhovatelka dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), namítajíc, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (tedy uplatňujíc dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.), a navrhuje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.

Odvolacímu soudu vytyká, že věc posoudil „od konce“, tj. od současného „faktického stavu“, kdy je Ing. Z. H. jmenován soudem do funkce chybějícího člena představenstva společnosti (jež v důsledku toho má čtyři členy), aniž se zabýval tím, jak společnost k současné situaci dospěla, ačkoliv je k tomu podle ustanovení § 120 odst. 2 o. s. ř. povinen a ačkoliv je mu situace ve společnosti z jeho rozhodovací činnosti známa.

Příčinou stávajícího stavu je „zcela chybné a nezákonné“ usnesení rejstříkového soudu, který zamítl návrh na zápis G. F. R. jako člena představenstva společnosti do obchodního rejstříku z důvodu nedoložení všech potřebných listin. Podle ustanovení § 200d odst. 1 písm. e/ o. s. ř. měl být přitom návrh odmítnut, což by nemělo tak závažné právní následky.

Vzhledem k tomu, že usnesením valné hromady společnosti ze dne 6. října 2006 (přijatým za účasti a se souhlasem 100% akcionářů společnosti) byli kromě G. F. R. zvoleni další tři členové představenstva, kteří již svou funkci vykonávají a jejichž volba není nikým zpochybňována, má dovolatelka za to, že není dán žádný důvod pro neplatnost volby pana R. do funkce člena představenstva. S ohledem na nastavení sil v představenstvu společnosti však nebylo možné proti usnesení rejstříkového soudu podat odvolání (dva členové představenstva nominovaní druhým akcionářem - společností E., a. s. - podat odvolání odmítali) a toto nabylo právní moci.

Ve snaze „obránit“ investici do společnosti a obhájit své pozice v ní podala dovolatelka návrh jmenování M. K. „na post člena představenstva uvolněný po G. F. R.“. Jako 50% akcionářka společnosti má totiž právo na nominaci dvou ze čtyř členů představenstva, přičemž právě G. F. R. byl spolu s panem Z. zvolen do představenstva na základě jejího návrhu. Z důvodu nastolení rovnováhy ve společnosti, neboť mezi oběma akcionáři probíhají spory o vedení společnosti, je nutné, aby post čtvrtého člena představenstva vykonávala buď osoba navrhovaná dovolatelkou, nebo osoba nezávislá.

E. a. s., ačkoliv má v představenstvu dva své zástupce, podala návrh na zápis třetího člena představenstva. Městský soud rozhodnutím sp. zn. 75 Cm 135/2007 návrh zamítl, stejně jako návrh dovolatelky s tím, že volbu pana R. shledal platnou. Proti těmto rozhodnutím se obě navrhovatelky (dovolatelka i E. a. s.) odvolaly. Vrchní soud v Praze rozhodnutím sp. zn. 7 Cmo 268/2007 odvolání společnosti E. a. s. vyhověl a jí navrhovanou osobu - Ing. Z.H.- jmenoval členem představenstva do doby, než valná hromada společnosti zvolí člena představenstva. Ačkoliv její odvolání bylo podáno ve stejnou dobu jako odvolání společnosti E. a. s., a ačkoliv dovolatelka opakovaně navrhovala soudu prvního stupně i odvolacímu soudu, aby spojil ke společnému projednání a rozhodnutí návrhy obou akcionářek (což by bylo v souladu se zásadou hospodárnosti), bylo o jejím odvolání rozhodnuto téměř o rok později a s ohledem na jmenování Ing. Z. H. bylo zamítnuto. Žádný soud se přitom nezabýval otázkou platnosti volby G. F. R. do funkce člena představenstva.

Společnost se v důsledku nesprávného rozhodování Vrchního soudu v Praze ocitla v situaci, která dosud nebyla v rozhodovací praxi odvolacího soudu vyřešena, což zakládá „důvod dovolání“ podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.

Nejvyšší soud shledal dovolání přípustným podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., když zásadní právní význam napadeného rozhodnutí spatřuje ve výkladu ustanovení § 194 odst. 2 věty druhé až čtvrté obch. zák.

Při dalších úvahách vychází Nejvyšší soud v rámci skutkového stavu zjištěného soudy nižších stupňů zejména z toho, že:

- 1) Valná hromada společnosti konaná dne 6. října 2006, jíž se zúčastnili oba akcionáři společnosti (tj. dovolatelka a společnost E. a. s.), zvolila čtyři členy představenstva, mimo jiné i G. F. R..
- 2) Usnesením rejstříkového soudu, jež nabylo právní moci, byl zamítnut návrh na zápis G. F. R. jako člena představenstva společnosti do obchodního rejstříku.
- 3) Dne 19. dubna 2007 podala akcionářka E. a. s. k Městskému soudu v Praze návrh na jmenování Ing. Z. H. členem představenstva společnosti. Soud prvního stupně její návrh usnesením ze dne 24. května 2007, č. j. 75 Cm 135/2007-55, zamítl. E., a. s. podala proti označenému usnesení odvolání, jemuž Vrchní soud v Praze vyhověl a usnesením ze dne 28. ledna 2008, č. j. 7 Cmo 268/2007-104, změnil rozhodnutí soudu prvního stupně tak, že jmenoval Ing. Z. H. členem představenstva společnosti do doby, než bude zvolen člen představenstva valnou hromadou společnosti.
- 4) Dne 23. května 2007 podala dovolatelka k témuž soudu návrh na jmenování M. K. členem představenstva společnosti. Soud prvního stupně její návrh usnesením ze dne 30. května 2007, sp. zn. 75 Cm 141/2007-29, zamítl. Dovolatelka proti tomuto rozhodnutí podala odvolání, o němž Vrchní soud v Praze rozhodl napadeným usnesením.

Podle ustanovení § 194 odst. 2 obch. zák. jestliže člen představenstva zemře, odstoupí z funkce, je odvolán nebo jinak skončí jeho funkční období, musí příslušný orgán společnosti do tří měsíců zvolit nového člena představenstva. Nebude-li z tohoto důvodu představenstvo schopno plnit své funkce, jmenuje chybějící členy nebo člena představenstva soud na návrh osoby, jež na tom osvědčí právní zájem, a to na dobu, než budou zvoleni noví členové nebo člen příslušným orgánem společnosti, jinak může soud i bez návrhu zrušit společnost a nařídit její likvidaci. Ustanovení § 71 odst. 2 věty druhé, třetí, čtvrté a páté, odst. 6 a 7 platí obdobně. Místně příslušným soudem pro jmenování člena představenstva je obecný soud společnosti; účastníky řízení jsou navrhovatel, společnost, je-li zde osoba, která je oprávněna jejím jménem nebo za ni jednat, a osoba, jež má být soudem jmenována za člena představenstva.

Řízení o jmenování chybějících členů představenstva je řízením podle ustanovení § 200e (ve vazbě na ustanovení § 9 odst. 3 písm. b/) o. s. ř., jež lze – s ohledem na ustanovení § 194 odst. 2 obch. zák. – zahájit pouze na návrh.

Z uvedeného plyne, že neodpovídá-li počet členů představenstva akciové společnosti v důsledku zániku funkce některého (některých) z nich počtu určenému zákonem (§ 194 odst. 3 obch. zák.) či stanovami a představenstvo není z tohoto důvodu schopno plnit své funkce, může být návrhem oprávněné osoby zahájeno řízení o jmenování chybějících členů představenstva soudem.

Je-li však již takové řízení zahájeno, nelze ohledně téže společnosti (a téhož skutkového stavu) vést jiné řízení o jmenování chybějících členů představenstva soudem. Další návrh, podaný osobou odlišnou od původního navrhovatele poté, kdy řízení podle ustanovení § 194 odst. 2 obch. zák. již bylo zahájeno a nebylo dosud pravomocně skončeno, je tudíž nutno považovat za přistoupení do řízení zahájeného prvním návrhem.

Opačný výklad by nutně vedl k tomu, že další oprávněné osoby, jež podaly návrh podle § 194 odst. 2 obch. zák., by byly vyloučeny z práva účastnit se řízení, v němž je člen představenstva soudem jmenován, a to jen proto, že svůj návrh podaly později. Jestliže by totiž soud návrhy projednal odděleně, a dospěl by na základě prvního podaného návrhu k závěru, že podmínky pro jmenování člena představenstva jsou splněny, upřel by ostatním navrhovatelům právo vyjádřit se k osobě, jež

má být dle návrhu prvního navrhovatele jmenována členem představenstva, a případně navrhnout jiného „kandidáta“. Takovým postupem by došlo k neodůvodněnému zvýhodnění prvního navrhovatele (jemuž jedinému by byla poskytnuta možnost navrhnout osobu, jež má být do funkce člena představenstva jmenována) na úkor ostatních oprávněných osob, jež taktéž podaly na podkladě stejného skutkového stavu návrh na jmenování člena představenstva soudem.

Soud v takovém případě nerozhoduje o spojení věcí ke společnému řízení (§ 112 o. s. ř.) ani o přibrání dalšího navrhovatele do řízení (§ 94 odst. 3 o. s. ř.), neboť závěr, že o všech návrzích se vede jedno (společné) řízení, vyplývá – jak dovodil Nejvyšší soud výše – přímo ze zákona (§ 194 odst. 2 obch. zák.). Ustanovení § 94 odst. 3 o. s. ř. je nadto uplatnitelné jen ve vazbě na definici účastníků obsaženou v § 94 odst. 1 o. s. ř. To, že se další oprávněný navrhovatel stává účastníkem řízení bez dalšího, plyne přímo i z dikce § 94 odst. 2 o. s. ř.

Nejedná-li soud s dalším navrhovatelem jako s účastníkem řízení (zahájeného původním návrhem), nemůže soudní rozhodnutí nabýt právní moci před doručením opomenutému navrhovateli. Pro každého dalšího navrhovatele platí stav řízení v době jeho přistoupení. Z uvedeného (mimo jiné) plyne, že došel-li další návrh soudu poté, kdy rozhodnutí o návrhu původním bylo již účastníkům řízení doručeno, avšak dosud nenabýlo právní moci, není třeba (vzhledem ke stavu, v němž se řízení nachází) toto rozhodnutí novému účastníku doručovat. Jeho právo napadnout rozhodnutí odvoláním zůstává zachováno, a to ve lhůtě, v níž je oprávněn podat odvolání původní navrhovatel, a bylo-li jich více, ve lhůtě, počítané od doručení rozhodnutí posledního z nich (srov. mutatis mutandis usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. dubna 2008, sp. zn. 29 Odo 1019/2006, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 10, ročník 2008, pod číslem 148).

Jestliže soudy nižších stupňů projednaly návrhy obou akcionářek odděleně, jako by šlo o dvě samostatná řízení, vycházejíce z nesprávného výkladu ustanovení § 194 odst. 2 obch. zák., zatížily řízení vadou, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Proto, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu a spolu s ním ze stejných důvodů i usnesení soudu prvního stupně podle § 243b odst. 2 věty za středníkem a odst. 3 o. s. ř. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta první o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)